

Englands Forsyning med Levnedsmidler i Krig og Fred.

Af *Harald Faber.*

Hvor faar England sit Brødkorn fra?

England, det vil sige Storbritannien og Irland, havde i 1904 en mindre Hvedehøst end nogensinde i den Tid, hvorfra der overhovedet findes Optegnelser. Hvedearealet var 13 pCt. mindre end Aaret forud, og det gav $\frac{1}{8}$ under Gennemsnittet. Hele Høsten anslaaes med et rundt Tal til 20 Mill. Ctnr. (cwts.). Hertil kom i 1905 en Indførsel af godt 114 Mill. Ctnr. Hvede (Korn og Mel omregnet til Korn). Ved Hjemmeproduktion har Landet altsaa forsynet sig med knap nok 15 pCt. af sit Brødkorn.

Resten er altsaa indført. Indførselen i de 3 sidste Aar har stillet sig saaledes:

	1903.	1904.	1905.
Af Korn	88.1	97.8	97.6 Mill. cwts.
- Mel	20.6	14.7	12.0 — —

Det ejendommeligste ved disse Tal er den stærke Nedgang i Indførselen af Hvedemel samtidig med en Op- gang i Indførselen af Kornet. Dette kommer af, at der er sket en stærk Forskydning med Hensyn til de Lande, hvorfra England i de sidste Aar har hentet sit Brødkorn. De forenede Stater, som tidligere vare Hovedleverandør, og som sendte og sende næsten lige saa meget Mel som

Korn, ere traadte stærkt i Baggrunden, og deres Plads indtaget af Lande, som ikke sende Mel, eller kun ubetydeligt.

Tilførslerne de sidste 3 Aar fra De forenede Stater stille sig saaledes:

	1903.	1904.	1905.	
Af Korn.....	24.2	7.0	6.6	Mill. cwts.
- Mel.....	16.2	8.3	5.7	— —

Den stærke Forskydning i Hvedeleverancen ses klart af følgende Sammenstilling, hvor Korn og Mel ere slaaede sammen, Melet omregnet i tilsvarende Vægt af Korn, og hvor de Mængder Korn, som ere modtagne fra de forskellige Lande, ere udtrykte som Procent af hele Forsyningen for vedkommende Aar.

Englands Indførsel af Hvede fra forskellige Lande,
udtrykt i Procent.

	1900.	1901.	1902.	1903.	1904.	1905.
Forenede Stater	58.2	66.2	60.2	40.0	15.7	12.8
Argentina.....	19.0	8.2	4.2	12.2	18.5	20.3
Rusland	4.6	2.5	6.1	14.8	20.1	21.6
Indien.....	»	3.3	8.2	14.6	21.6	20.0
Kanada.....	8.1	8.5	11.3	12.4	7.6	7.3
Andre Lande.....	10.1	11.3	10.0	6.0	16.5	18.0

For faa Aar tilbage vare De forenede Stater saa langt Hovedkilden for denne Indførsel, at de to Tredjedele hentedes derfra, og af andre Lande var kun Argentina og Kanada fremtrædende. Men fra 1903 begynde De forenede Stater at falde stærkt af i Betydning, idet deres Hjemmemarked forbruger mere og mere af Produktionen, og Høsten i 1904 tilmed var forholdsvis ringe. Samtidig optræde Argentina — efter en midlertidig Tilbagegang —, Rusland og Indien som saa vigtige Kilder, at disse tre allerede i 1904 og endnu stærkere i 1905 fuldstændig distancerede De forenede Stater, som nu ere en ringe Nr. 4 som Leverandører til Englands Brødforsyning. De tre nævnte Lande have hver leveret en Femtedel, og Staterne kun en Ottendedel.

Kanada, som ved Kroningshøjtidelighederne i London gjorde alt muligt for at reklamere sig selv som det britiske Riges Kornkammer, og hvis Andel i Forsyningen den Gang var i Fremgang, saa den i 1903 naaede op til en Ottendedel, er siden traadt stærkt tilbage, og det vil afhænge af mange Forhold, som maa anses for at have betydelig større Vægt, end den saa meget omtalte og omstridte eventuelle Begunstigelse ved en mulig engelsk Korntold, hvor vidt Kanada snart skal indtage en større Plads ved Englands Forsyning med Hvede. Først og fremmest vil det afhænge af, i hvilken Grad Hvededyrkning i Kanada vil tiltage. Det er jo navnlig i de nordvestlige Distrikter, at Hvededyrkning til Eksport kan antages at have en stor Fremtid for sig. I Manitoba er Hvedearealet i de sidste 20 Aar bleven forøget til det ti-dobbelte, men i Distrikterne Nordvest derfor ere Byg- og Havrearealerne voksede hurtigere end Hvedearealet, som dog endnu er det største af dem. Hvor store Arealer, der med Fordel kunne tages ind til Hvededyrkning, afhænger af, hvorledes Prisen i England vil stille sig, alt-saa atter af, hvor meget de andre Lande kunne sende England. Store Tilførsler fra Rusland, Indien og Argentina ville trykke Prisen og derved sætte en Grænse for Hvededyrkingen i det nordvestlige Kanada. Det er de Distrikter, der lide under en Halvtørke, med en Regnmængde af omkring 14 Tommer, som det kun vil betale sig at dyrke, naar Prisen holder sig nogenlunde høj. Men der er uhyre Distrikter udenfor disse. Efter et Overslag skal der findes over 130 Mill. Tdr. Land i Kanada, hvorpaa der kunde dyrkes Hvede, men som nu ikke benyttes. Paa Basis af en indgaaende Beretning af Professor Mavor, Nationaløkonom ved Universitetet i Toronto, over Hvededyrkning i Kanada i de sidste 23 Aar, har Mr. Mackellar ved Landbrugsministeriet i Manitoba beregnet, at i 1914 vil Manitoba avle 90 Mill. Ctnr. Hvede og levere England 64 Mill. Ctnr. Det vil gøre en betydelig Forandring paa ovenstaaende Tabel

over Englands Hvedeforsynings procentiske Fordeling mellem de leverende Lande.

Englands Forsyning med Levnedsmidler i Krigstid kan jo nok give Anledning til Bekymring, naar man betænker, hvor meget Landet er afhængig af Tilførsler udefra, som alt maa komme ad Søvejen og derfor er udsat for at opbringes af fjendtlige Skibe. Dette Spørgsmaal har ogsaa i aarevis været Genstand for alvorlige Overvejelser, og mange Forslag ere fremkomne om, hvad der burde gøres for at afvende den truende Ulykke, Hungersnød, eller dog højt opskruede Priser paa Levnedsmidler. Det vigtigste er naturligvis at have en stærk og dygtig Flaade i beredt Stand; men Følelsen af, at der burde gøres mere end dette, særlig i Anledning af de alarmerende Rygter om, at der til Tider kun var Brødkorn nok i Landet for 14 Dages Forsyning, foranledigede, at der blev nedsat en kongelig Kommission, som i Fjor afgav sin Beretning, et betydeligt Værk med to meget store Tillægsbind.

Da Spørgsmaalet er saa vanskeligt, har Kommissionens sytten Medlemmer vel skrevet en fælles Beretning, men ikke færre end fjorten have, enkeltvis eller samlede, vedføjte Tillægsberetninger og Reservationer. Kommissionens Opgave omfattede ogsaa Forsyningen med Raastoffer, men herfra ses der bort i denne korte Omtale af det interessante og lærerige Værk.

Hvad det i denne Sammenhæng kommer an paa med Hensyn til de forskellige Klasser af Levnedsmidler er, hvor stor en Del af Forsyningen der maa hentes fra andre Lande, altsaa tilsøs, og hvor stor en Del af Forsyningen der til en given Tid findes oplagt i Landet. Af Kødvarer oplyses det, at over 60 pCt. af Okse- og Faarekødet er hjemmeproduceret, og af det indførte formenes der at være oplagt i Indførselshavnene omtrent en Maanedes Forsyning. Derimod er kun 40 pCt. af det Svinekød, der bruges, af indenlandsk Oprindelse, og Beholdningen af indført Flæsk menes kun at strække til for 14 Dage. 64 pCt. af Ost og 53 pCt. af Smør indføres,

og der findes i Behold kun faa Ugers Forsyning. Af saadanne Varer, som kunne gemmes i lang Tid uden at skades, som henkogte Frugter og Kødvarer i Tindaaser, regnes der at være 3 Maaneders Forsyning paa Lager.

Langt det vigtigste Spørgsmaal er dog naturligvis det, der gælder Kornforsyningen. Kun en Femtedel af det Korn, der medgaar til Ernæring af Befolkningen i Storbritannien og Irland, dyrkes i selve Landet, Resten indføres. Det var en af Grundene til, at Sir Michael Hicks-Beach i sin Tid søgte at faa Penge til den syd-afrikanske Krig ved en Korntold, at en saadan Told vilde indbringe store Beløb og kun virke beskyttende paa en mindre Del af det hele Forbrug; med andre Ord en Korntold, som i Frankrig og Tyskland benyttes som en Beskyttelsestold, nærmer sig i England stærkt til at blive en Finanstold. Lige efter Høsten er der indtil 17 Ugers Forsyning i Landet, men ellers anses Oplag af Korn og Mel kun at strække til til 6 Ugers Brødforsyning. Af de indførte fire Femtedele af Kornforsyningen kom i en Aarrække ikke mindre end de tre Femtedele fra De forenede Stater. Deri er der nu sket en Forandring, og Behovet dækkes ved mere ligelige Tilførsler fra Staterne, Argentina, Rusland og Indien. Dette er naturligvis en større Betyggelse. Det paapeges ogsaa som en beroligende Omstændighed, at England ikke fra noget Land tager nogen særdeles stor Procentdel af hele Landets Kornudførsel. Af Ruslands Udførsel i 5 Aar tog England saaledes lidt under 14 pCt. og knap en Fjerdedel af Argentinas Udførsel. I Tilfælde af Krig tør det derfor formodes, at den uundgaaelige Prisstigning vil trække større Forsyninger fra disse Lande. En større Korn dyrkning i disse Lande, foranlediget ved meget høje Kornpriser i England, vil dog — forhaabentlig — ikke naa at influere paa Markedet under Krigen. Derimod vilde en saadan Konjunktur rimeligvis bevirke, at andre Landes Skibe fristedes til at forsøge at bringe Korn til England; det samme kunde ogsaa anføres ved Forsyningen med Kød og andre Varer.

Dette bringer os til det meget vigtige Spørgsmaal om Transport under Krigstid. Det paavises, at 6 pCt. af den britiske Handelsflaade stadig er beskæftiget med at bringe Korn og Mel til Landet, men naar Hensyn tages til, at Skibene skulle ud igen for at hente Ladningerne og til den Tid, der hengaar med Ladning og Losning, beregnes det, at 15 pCt. af Handelsflaaden maa i Virksomhed for at bringe det Brødkorn, helt og formålet, der som en uafbrudt Strøm flyder til England Aaret igennem med en Gennemsnitshastighed af 30 Tons i Minuttet. Selv om dette maaske ikke synes at være nogen stor Del af Handelsflaaden, maa det betænkes, at mange Skibe ere uskikkede til denne Transport. For det første ere naturligvis alle Sejlskibe udelukkede; dernæst ere mange Skibe byggede for specielle Øjemed, som gøre dem uskikkede til Kornbefragtning. Det paavises, at de hurtige Passagerdampere høre til denne sidste Kategori paa Grund af, at de have saa ringe Ladeevne; og hvis man vilde lade Korn i Kulbunkerne og, med formindsket Kulforbrug, lade dem sejle langsomt, ofrede man derved den eneste Egenskab hos disse Skibe, som kunde friste til at benytte dem til Kornskibe, nemlig at de paa Grund af deres Hurtighed bedre kunde slippe forbi de fjendtlige Skibe.

En Blokering af de engelske Havne anses for umulig. At mange Skibe ville blive opsnappede, lader sig ikke betvivle; det er uundgaeligt med saa stor en Handelsflaade. Derimellem ville ogsaa Kornskibe gaa tabte. Det menes dog ikke, at dette vil bevirke nogen egentlig Knapthed paa Korn. Derimod er det givet, at Korn- og Brødpriserne ville stige, og dette vil blive en alvorlig Ulykke for den største Del af Befolkningen, særlig da manges Købeevne vil trykkes ved en Prisstigning i Raastoffer. Fragterne ville naturligvis blive høje, og utvivlsomt vil Spekulation forøge Prisstigningen paa Korn.

Kommissionen beskæftiger sig med to Grupper af foreslaaede Forholdsregler for at raade Bod paa denne Fordyrelse af Brødet i Krigstid, nemlig Assurance mod Tab af Skib og Ladning eller Statsersatning for lidte

Tab, for at forhindre en alt for stor Stigning paa Fragt-markedet; og større Kornoplag for at forhindre Spekulation i Kornpriser. Mod begge disse Grupper af Forholdsregler kan der naturligvis indvendes, for saa vidt der er Tale om at lade Staten træde til, at dette vil forstyrre Udviklingen i paagældende Handelsbranche, og næppe i noget andet Land frygter man saa meget som i England for ethvert Indgreb fra Statens Side i Handelsfriheden. Men Kommissionen mener desuagtet, at under de omskrevne Forhold vil Statens Ret til at træde til for at beskytte de mange være fuld forsvarlig, selv om enkeltes Dispositionsret derved indskrænkes.

Med Hensyn til Assurance for Skib og Ladning i Krigstid synes Kommissionen at være gaaet ud fra, at Præmierne ville blive satte for højt, og Fordyrelsen af Fragt og derigennem af Varer derfor blive uforholdsmæssig stor. Den antager derfor, at det vilde være billigere, om Staten overtog Erstatningspligt for de Tab, der virkelig lides. Men hvorledes dette skal ske, indlader Kommissionen sig ikke paa at afgøre, den nøjes med at foreslaa, at der snarest mulig nedsættes et Udvalg af kompetente Mænd for at udarbejde et Forslag om Statserstatning.

Spørgsmaalet om at holde større Kornoplag har været drøftet meget livligt i flere Aar. De forskellige Planer gaa ud paa, at Staten holder Kornoplag; at Handlende tilskyndes til at holde større Lagre eller til at holde deres Lagre i England i Stedet for i andre Lande; at tilskynde Landmænd til at dyrke mere Korn, eller til at holde det tilbage efter Høsten, før de sælge det. Kommissionen er imod Statsoplag, men ønsker alligevel, at der kunde holdes en større Reserve. Den foreslaar, at der anstilles Forsøg med at oplægge Korn. Et Mindretal har foreslaaet en ganske genial Plan for at bevirke, at der holdes større Lagre af det indførte Korn. Der skulde lægges en Told af 1 à 2 Shilling pr. Quarter paa det Korn, som indføres til umiddelbart Forbrug, men naar Kornet oplægges, skulde Tolden gradevis falde med Tiden, saaledes